

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์จดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา ประเภท อายุ และภาษาของจดหมายเหตุที่เก็บรักษาอยู่ในหอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีแนวเหตุผลว่าจดหมายเหตุที่เก็บรักษาอยู่ในหอจดหมายเหตุ ธนาคารแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่มิมีเนื้อหาเกี่ยวกับการธนาคารกลาง ประเภทของจดหมายเหตุส่วนใหญ่เป็นรายงานทางวิชาการ อายุของจดหมายเหตุอยู่ในช่วง พ.ศ.2514 - พ.ศ.2532 มากที่สุด และจดหมายเหตุส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทยที่เก็บรักษาในหอจดหมายเหตุตั้งแต่ดำเนินการรับเอกสารเข้าหอจดหมายเหตุ คือ ตั้งแต่พ.ศ.2527 จนถึง พ.ศ.2537 จำนวน 3429 ชื่อเรื่อง วิธีดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับธนาคารแห่งประเทศไทยและหอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่
  - 2.1 แบบวิเคราะห์จดหมายเหตุ ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนงาน และรหัสเอกสาร ส่วนที่ 2 คือข้อมูลเนื้อหา ประเภท อายุ และภาษาของจดหมายเหตุ
  - 2.2 บัญชีเรื่อง เป็นรายการคำศัพท์ที่ใช้อธิบายงานในหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย บัญชีเรื่องกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาจดหมายเหตุว่ามีเนื้อหาตรงกับงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในด้านใดบ้าง
3. ทดสอบเครื่องมือในการวิจัยกับเอกสารที่เก็บรักษาอยู่ในศูนย์เก็บเอกสารของธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 60 ชื่อเรื่อง
4. สํารวจและวิเคราะห์จดหมายเหตุแต่ละชื่อเรื่องตามขั้นตอนดังนี้
  - 4.1 สํารวจรายการจดหมายเหตุแต่ละชื่อเรื่องจาก "ทะเบียนข้อมูลเอกสารของธนาคารแห่งประเทศไทย"

4.2 วิเคราะห์จดหมายเหตุแต่ละชื่อเรื่อง และบันทึกข้อมูลชื่อส่วนงาน รหัสเอกสาร เนื้อหา ประเภท อายุ และภาษาลงในแบบวิเคราะห์แบบวิเคราะห์ 1 ชุด ใช้วิเคราะห์จดหมายเหตุ 1 ชื่อเรื่อง

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์จดหมายเหตุแต่ละชื่อเรื่อง โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ

ผลของการวิจัยสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จำนวนหัวข้อจากบัญชีเรื่องที่ใช้ในการวิเคราะห์จดหมายเหตุ

จากจำนวนหัวข้อในบัญชีเรื่องจำนวนทั้งสิ้น 203 หัวข้อ หัวข้อที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาของจดหมายเหตุมีจำนวน 175 หัวข้อ (86.21%) เนื้อหาที่ใช้ในการวิเคราะห์ครบทุกหัวข้อคือ การจัดการธนบัตรจำนวน 13 หัวข้อ และการเป็นตัวแทนติดต่อกับองค์การระหว่างประเทศจำนวน 10 หัวข้อ

หัวข้อเนื้อหาที่ใช้ไม่ครบทุกหัวข้อในการวิเคราะห์คือ การธนาคารกลาง จำนวนหัวข้อที่ไม่ใช้มีจำนวน 24 หัวข้อ (11.82%) การเป็นตัวแทนกระทรวงการคลังจำนวนหัวข้อที่ไม่ใช้มีจำนวน 2 หัวข้อ (0.99%) และงานสนับสนุนฯ จำนวนหัวข้อที่ไม่ใช้มีจำนวน 2 หัวข้อ (0.99%) (ตารางที่ 1)

2. จำนวนจดหมายเหตุจำแนกตามเนื้อหา

การสำรวจจดหมายเหตุของส่วนงานทั้งหมดของธนาคารจำนวน 28 ส่วนงาน ปรากฏว่ามีส่วนงานที่มีจดหมายเหตุจำนวน 26 ส่วนงาน ส่วนงานที่ไม่มีจดหมายเหตุมี 2 ส่วนงานคือ ฝ่ายจัดการกองทุน และสำนักงานพัฒนาระบบการชำระเงิน

ส่วนงานเจ้าของจดหมายเหตุทั้ง 26 ส่วนงาน แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ ส่วนงานหลัก 9 ส่วนงาน ส่วนงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานหลัก 14 ส่วนงาน และส่วนงานสาขา 3 ส่วนงาน มีจดหมายเหตุทั้งสิ้นจำนวน 3429 ชื่อเรื่อง ส่วนงานที่มีจดหมายเหตุจำนวนสูงสุด 814 ชื่อเรื่อง (23.74%) คือ ส่วนการเลขานุการ รองลงมาคือ ฝ่ายวิชาการจำนวน 523 ชื่อเรื่อง (15.25%) และฝ่ายกำกับและพัฒนาสถาบันการเงินจำนวน 313 ชื่อเรื่อง (9.13%) (ตารางที่ 2)

เมื่อจำแนกจดหมายเหตุตามเนื้อหาพบว่า จดหมายเหตุส่วนใหญ่จำนวน 2499 ชื่อเรื่อง (72.88%) มีเนื้อหาด้านงานหลัก และจำนวน

930 ชื่อเรื่อง (27.12%) มีเนื้อหาด้งานสนับสนุนฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

จดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้งานหลักจำนวน 2499 ชื่อเรื่อง จำแนกเนื้อหาเป็น 4 หัวข้อใหญ่ตามลำดับได้ดังนี้ การธนาคารกลางจำนวน 1411 ชื่อเรื่อง การเป็นตัวแทนกระทรวงการคลังจำนวน 554 ชื่อเรื่อง การจัด การธนบัตรจำนวน 269 ชื่อเรื่อง และการเป็นตัวแทนติดต่อกับองค์การระหว่างประเทศจำนวน 265 ชื่อเรื่อง (ตารางที่ 3)

จดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้งานการธนาคารกลางจำนวน 1411 ชื่อเรื่อง ประกอบด้วย 3 หัวข้อ ซึ่งเรียงตามลำดับได้ดังนี้ การรักษาเสถียรภาพทางการเงินจำนวน 1154 ชื่อเรื่อง การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงินจำนวน 192 ชื่อเรื่อง และการเป็นนายธนาคารของรัฐบาลจำนวน 65 ชื่อเรื่อง ส่วนงานที่มีจดหมายเหตุจำนวนสูงสุด 410 ชื่อเรื่อง คือ ฝ่ายวิชาการ (ตารางที่ 5)

จดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้งานการเป็นตัวแทนกระทรวงการคลังจำนวน 554 ชื่อเรื่อง แบ่งได้เป็น 3 หัวข้อเรียงตามลำดับได้ดังนี้ การกำกับพัฒนาและตรวจสอบสถาบันการเงินจำนวน 313 ชื่อเรื่อง การจัดการหนี้สาธารณะจำนวน 143 ชื่อเรื่อง และการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินจำนวน 98 ชื่อเรื่อง ส่วนงานที่มีจดหมายเหตุจำนวนสูงสุด 197 ชื่อเรื่อง คือ ฝ่ายกำกับและพัฒนาสถาบันการเงิน (ตารางที่ 6)

จดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้งานการจัดการธนบัตรจำนวน 269 ชื่อเรื่อง มีจดหมายเหตุของส่วนการเลขานการจำนวนสูงสุด 116 ชื่อเรื่อง และเป็นเรื่องการผลิตธนบัตรจำนวน 75 ชื่อเรื่อง (ตารางที่ 4)

จดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้งานการเป็นตัวแทนติดต่อกับองค์การระหว่างประเทศจำนวน 265 ชื่อเรื่อง มีจดหมายเหตุของสำนักงานจัดการประชุมสภาผู้ว่าการธนาคารโลกจำนวนสูงสุด 144 ชื่อเรื่อง และเป็นเรื่องกองทุนการเงินระหว่างประเทศจำนวน 52 ชื่อเรื่อง (ตารางที่ 7)

จดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้งานสนับสนุนฯ จำนวน 930 ชื่อเรื่อง มีจดหมายเหตุของส่วนการเลขานการมากเป็นอันดับแรกจำนวน 298 ชื่อเรื่อง และจำนวนสูงสุด 102 ชื่อเรื่อง เป็นเรื่องการก่อสร้างอาคาร (ตารางที่ 8)

ดังนั้น จากแนวเหตุผลที่ว่า "จดหมายเหตุส่วนใหญ่มีเนื้อหาด้งานการธนาคารกลาง" ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับแนวเหตุผลดังกล่าว เพราะจากจดหมายเหตุทั้งหมด 3429 ชื่อเรื่อง จำนวนสูงสุด 1411 ชื่อเรื่อง (41.15%) มีเนื้อหาด้งานการธนาคารกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานธนาคารกลางมีขอบเขตกว้างกว่างานด้านอื่น ๆ กล่าวคือ ครอบคลุมงานการเป็นนายธนาคารของรัฐบาล การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน และ

การรักษาเสถียรภาพทางการเงิน งานธนาคารกลางจึงถือได้ว่าเป็นภารกิจสำคัญอันดับแรกของธนาคาร และดำเนินงานมาตั้งแต่เริ่มแรกก่อตั้งธนาคาร ดังนั้นจึงมีเอกสารที่มีคุณค่าสมควรเก็บรักษาไว้เป็นจดหมายเหตุเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่พบว่า ส่วนงานที่ทำหน้าที่ด้านการธนาคารกลาง คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายการธนาคาร และฝ่ายเงินฝากและพันธบัตร มีจดหมายเหตุในจำนวนที่สูง กล่าวคือ มีจำนวน 523 ชื่อเรื่อง จำนวน 291 ชื่อเรื่อง และจำนวน 189 ชื่อเรื่องตามลำดับ

ส่วนงานที่มีจดหมายเหตุสูงสุดคือ ส่วนการเลขานุการมีจำนวน 814 ชื่อเรื่อง ด้วยเหตุที่ส่วนการเลขานุการมีหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ ผู้ว่าการ รองผู้ว่าการ จัดเก็บหนังสือ พิมพ์หนังสือ คัดสำเนาหนังสือ ถ่ายรูปเอกสารต่าง ๆ รับส่งหนังสือ พัสดุภัณฑ์และโทรเลขของธนาคาร รวมทั้งรักษาพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของธนาคาร จึงทำให้ส่วนการเลขานุการเป็นแหล่งกลางที่รวบรวมเอกสารของธนาคารไว้เป็นจำนวนมาก แต่ต่อมาในพ.ศ. 2520 ธนาคารได้ยุบส่วนการเลขานุการ และโอนหน่วยเลขานุการซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยของส่วนการเลขานุการ ไปสังกัดสำนักผู้ว่าการ ทำให้เอกสารบางส่วนซึ่งเก็บรักษาที่ส่วนการเลขานุการ ไปอยู่ที่สำนักผู้ว่าการแทน

3. ประเภทของจดหมายเหตุ

จากการวิเคราะห์ประเภทของจดหมายเหตุทั้ง 35 ประเภท พบว่า จดหมายเหตุประเภทบันทึกมีจำนวนสูงสุด 1293 ชื่อเรื่อง (37.71%) รองลงมาคือ รายงานจำนวน 604 ชื่อเรื่อง (17.61%) หนังสือโต้ตอบจำนวน 311 ชื่อเรื่อง (9.07%) และหลักสูตรมีจำนวนน้อยที่สุด 2 ชื่อเรื่อง (0.06%) (ตารางที่ 9)

ในการจำแนกประเภทของจดหมายเหตุตามเนื้อหาด้งานหลักพบว่า จดหมายเหตุประเภทบันทึก รายงาน และหนังสือโต้ตอบ จำนวนสูงสุดของแต่ละประเภทต่างก็มีเนื้อหาด้ด้านการธนาคารกลาง กล่าวคือ จดหมายเหตุประเภทบันทึกมีเนื้อหาด้ด้านการธนาคารกลางจำนวน 363 ชื่อเรื่อง รายงานมีเนื้อหาด้ด้านการธนาคารกลางจำนวน 385 ชื่อเรื่อง และหนังสือโต้ตอบมีเนื้อหาด้ด้านการธนาคารกลางจำนวน 98 ชื่อเรื่อง (ตารางที่ 10)

ส่วนการจำแนกประเภทของจดหมายเหตุตามเนื้อหาด้งานสนับสนุน พบว่า จดหมายเหตุประเภทบันทึกจำนวนสูงสุด 62 ชื่อเรื่อง เป็นเรื่องการจัดองค์งาน หนังสือโต้ตอบจำนวนสูงสุด 16 ชื่อเรื่องเป็นเรื่องการก่อสร้างอาคาร และรายงานจำนวนสูงสุด 11 ชื่อเรื่องเป็นเรื่องการตรวจสอบกิจการภายใน (ตารางที่ 11)

ดังนั้นจากแนวเหตุผลของการวิจัยที่ว่า "ประเภทของจดหมายเหตุส่วนใหญ่เป็นรายงานทางวิชาการ" ผลจากการวิจัยนี้จึงไม่เป็นไปตามแนวเหตุผลดังกล่าว ทั้งนี้อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานต้องมีการติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลาทั้งภายในธนาคารและกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งในการติดต่อสื่อสารกันนั้นมักจะใช้บันทึก จึงทำให้มีจดหมายเหตุประเภทบันทึกเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเห็นได้จากจดหมายเหตุของแต่ละส่วนงานมีจดหมายเหตุประเภทบันทึกในจำนวนที่สูงเมื่อเทียบกับจดหมายเหตุประเภทอื่น ๆ (ตารางที่ 9) ส่วนรายงานทางวิชาการเป็นงานส่วนหนึ่งของฝ่ายวิชาการ เอกสารประเภทนี้จึงมีไม่มากนัก กล่าวคือ มีจำนวน 53 ชื่อเรื่อง

4. อายุของจดหมายเหตุ

การวิเคราะห์อายุของจดหมายเหตุพบว่า จากจดหมายเหตุจำนวนทั้งสิ้น 3429 ชื่อเรื่อง มีจดหมายเหตุที่สามารถระบุอายุได้จำนวน 1631 ชื่อเรื่อง (47.56%) และจดหมายเหตุที่ไม่มีการระบุอายุจำนวน 1798 ชื่อเรื่อง (52.44%) ช่วงอายุของจดหมายเหตุแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ จดหมายเหตุที่มีอายุ 1 ช่วง มีจำนวน 732 ชื่อเรื่อง (44.88%) และจดหมายเหตุที่มีอายุมากกว่า 1 ช่วง มีจำนวน 899 ชื่อเรื่อง (55.12%) โดยมีรายละเอียดดังนี้

จดหมายเหตุที่มีอายุ 1 ช่วง จำนวนสูงสุด 385 ชื่อเรื่อง อยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2532 ส่วนจดหมายเหตุที่มีอายุมากกว่า 1 ช่วง จำนวนสูงสุด 483 ชื่อเรื่อง อยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2537 ช่วงที่ไม่มีจดหมายเหตุคือ ช่วงพ.ศ.2482-พ.ศ.2513 และช่วงพ.ศ.2482-พ.ศ.2537

เมื่อจำแนกตามส่วนงานพบว่า จดหมายเหตุที่มีอายุ 1 ช่วง ใน 3 ช่วงอายุแรกเป็นจดหมายเหตุของส่วนการเลขานุกรมมากที่สุด คือ ช่วงพ.ศ.2482-พ.ศ.2484 จำนวน 7 ชื่อเรื่อง ช่วงพ.ศ.2485-พ.ศ.2498 จำนวน 238 ชื่อเรื่อง และช่วงพ.ศ.2499-พ.ศ.2513 จำนวน 41 ชื่อเรื่อง ส่วนอีก 2 ช่วงหลังคือ ช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2532 เป็นของฝ่ายการธนาคารจำนวน 77 ชื่อเรื่อง และช่วงพ.ศ.2533-พ.ศ.2537 เป็นของฝ่ายเงินฝากและสำนักผู้ว่าการจำนวนเท่ากันส่วนงานละ 9 ชื่อเรื่อง

ส่วนจดหมายเหตุที่มีอายุมากกว่า 1 ช่วง ใน 4 ช่วงแรกมีจดหมายเหตุของส่วนการเลขานุกรมมากที่สุด คือ ช่วงพ.ศ.2482-พ.ศ.2498 จำนวน 77 ชื่อเรื่อง ช่วงพ.ศ.2482-พ.ศ.2513 จำนวน 4 ชื่อเรื่อง ช่วงพ.ศ.2485-พ.ศ.2513 จำนวน 47 ชื่อเรื่อง และช่วงพ.ศ.2485-พ.ศ.2532

จำนวน 23 ชื่อเรื่อง ส่วนช่วงที่มีจดหมายเหตุจำนวนสูงสุด 137 ชื่อเรื่อง อยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2537 เป็นของฝ่ายวิชาการ (ตารางที่ 12)

การวิเคราะห์อายุของจดหมายเหตุจำแนกตามเนื้อหาพบว่า จดหมายเหตุที่มีอายุ 1 ช่วงจำนวน 732 ชื่อเรื่อง เป็นจดหมายเหตุที่มี เนื้อหาด้านงานหลัก 549 ชื่อเรื่อง ซึ่งจำนวนสูงสุด 160 ชื่อเรื่องอยู่ในช่วง พ.ศ.2514-พ.ศ.2532

ส่วนจดหมายเหตุที่มีอายุมากกว่า 1 ช่วง จำนวน 899 ชื่อเรื่อง เป็นจดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้านงานหลัก 671 ชื่อเรื่อง ซึ่งจำนวนสูงสุด 240 ชื่อเรื่องอยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2537 มีเนื้อหาการธนาคารกลางเช่นกัน (ตารางที่ 13)

ส่วนการวิเคราะห์อายุของจดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้านงานสนับสนุน พบว่า จดหมายเหตุที่มีอายุ 1 ช่วงจำนวน 183 ชื่อเรื่องนั้น จำนวนสูงสุด 29 ชื่อเรื่องอยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2532 มีเนื้อหาเรื่องการก่อสร้างอาคาร

จดหมายเหตุที่มีอายุมากกว่า 1 ช่วงจำนวน 228 ชื่อเรื่องนั้น จำนวนสูงสุด 13 ชื่อเรื่องอยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2537 มีเนื้อหาการจัด องค์กรงาน (ตารางที่ 14)

การวิเคราะห์อายุของจดหมายเหตุตามประเภทพบว่า จดหมายเหตุที่มีอายุ 1 ช่วงจำนวนสูงสุด 385 ชื่อเรื่องซึ่งเป็นจดหมายเหตุในช่วง พ.ศ.2514-พ.ศ.2532 ประกอบด้วยจดหมายเหตุประเภทต่าง ๆ เรียงตาม ลำดับจำนวน 3 ลำดับแรกดังนี้ บันทึกจำนวน 168 ชื่อเรื่อง รายงานจำนวน 69 ชื่อเรื่อง และเอกสารการประชุมจำนวน 31 ชื่อเรื่อง

ส่วนจดหมายเหตุที่มีอายุมากกว่า 1 ช่วงจำนวนสูงสุด 483 ชื่อเรื่อง ซึ่งอยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2537 ประกอบด้วยจดหมายเหตุ ประเภทรายงานจำนวนสูงสุด 142 ชื่อเรื่อง รองลงมาเป็นบันทึกจำนวน 130 ชื่อเรื่อง และหนังสือโต้ตอบจำนวน 39 ชื่อเรื่อง (ตารางที่ 15)

เมื่อวิเคราะห์อายุของจดหมายเหตุจำแนกตามภาษาพบว่า จดหมายเหตุที่มีอายุ 1 ช่วง จำนวนสูงสุด 385 ชื่อเรื่องอยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2532 เป็นจดหมายเหตุภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ เป็นจดหมายเหตุภาษาไทยจำนวน 358 ชื่อเรื่อง และเป็นจดหมายเหตุภาษาอังกฤษ จำนวน 27 ชื่อเรื่อง

ส่วนจดหมายเหตุที่มีอายุมากกว่า 1 ช่วง จำนวนสูงสุด 483 ชื่อเรื่องอยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2537 เป็นจดหมายเหตุภาษาไทยเป็น ส่วนใหญ่เช่นเดียวกัน คือ เป็นจดหมายเหตุภาษาไทยจำนวน 450 ชื่อเรื่อง และเป็นจดหมายเหตุภาษาอังกฤษจำนวน 33 ชื่อเรื่อง (ตารางที่ 16)

ดังนั้นจากแนวเหตุผลที่ว่า "จดหมายเหตุส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง

พ.ศ.2514-พ.ศ.2532" จากผลการวิจัยที่พบว่า อายุของจดหมายเหตุ จำนวนสูงสุด 483 ชื่อเรื่อง อยู่ในช่วงพ.ศ.2514-พ.ศ.2537 จึงไม่ สอดคล้องกับแนวเหตุผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจดหมายเหตุเป็นเอกสารที่เกิด จากการปฏิบัติงานและมืงานหลายประเภทเป็นงานที่ดำเนินการต่อเนื่อง จึงทำให้จดหมายเหตุจำนวนมากมีอายุยาวนาน ประกอบกับช่วง พ.ศ.2514 เป็นต้นมานั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการขยายขอบเขตหน้าที่เพื่อรองรับ กับสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น วิกฤตการณ์สถาบันการเงิน ทำให้ธนาคารแห่ง ประเทศไทยเริ่มงานด้านการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน และทำให้มี เอกสารเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน

5. ภาษาของจดหมายเหตุ

การวิเคราะห์ภาษาของจดหมายเหตุพบว่า จดหมายเหตุส่วนใหญ่ เป็นภาษาไทย กล่าวคือ เป็นจดหมายเหตุภาษาไทยจำนวน 3080 ชื่อเรื่อง (89.82%) และเป็นจดหมายเหตุภาษาอังกฤษจำนวน 349 ชื่อเรื่อง (10.18%) (ตารางที่ 17)

เมื่อวิเคราะห์ภาษาของจดหมายเหตุจำแนกตามเนื้อหาพบว่า จดหมายเหตุภาษาไทยจำนวนทั้งสิ้น 3080 ชื่อเรื่อง มีเนื้อหาการ ธนาคารกลางจำนวนสูงสุด 1268 ชื่อเรื่อง (41.17%) ในขณะที่จดหมายเหตุภาษาอังกฤษจำนวนทั้งสิ้น 349 ชื่อเรื่อง มีเนื้อหาการเป็นตัวแทนติดต่อกับองค์การระหว่างประเทศสูงสุดจำนวน 153 ชื่อเรื่อง (43.84%) (ตารางที่ 18)

การวิเคราะห์ภาษาของจดหมายเหตุจำแนกตามเนื้อหาด้งาน สันนิษนาพบว่า จดหมายเหตุภาษาไทยจำนวน 893 ชื่อเรื่อง จำนวนสูงสุด 101 ชื่อเรื่อง (11.20%) มีเนื้อหาการก่อสร้างอาคาร ส่วนจดหมายเหตุ ภาษาอังกฤษจำนวน 37 ชื่อเรื่อง จำนวนสูงสุด 7 ชื่อเรื่อง (25%) มีเนื้อหาการประมวลผล (ตารางที่ 19)

การวิเคราะห์ภาษาของจดหมายเหตุจำแนกตามประเภทพบว่า ทั้ง จดหมายเหตุภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นจดหมายเหตุประเภทบันทึก จำนวนสูงสุด 1195 ชื่อเรื่อง (38.80%) และ 98 ชื่อเรื่อง (28.08%) ตามลำดับ (ตารางที่ 20)

ดังนั้นจากแนวเหตุผลที่ว่า "จดหมายเหตุส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย" ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับแนวเหตุผล ทั้งนี้เนื่องจาก ในการปฏิบัติงานจะใช้ ภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ ส่วนภาษาอังกฤษจะมีการใช้เฉพาะงานที่ติดต่อกับ องค์การในต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ต่อหอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย โดยนำผลจากการวิจัยไปใช้ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 งานบริการสารนิเทศ ผลจากการวิจัยซึ่งทำให้ทราบเนื้อหา ประเภท อายุ และภาษาของจดหมายเหตุที่เก็บรักษาอยู่ในหอจดหมายเหตุ สามารถนำไปใช้ในการบริการสารนิเทศเพื่อการค้นคว้าวิจัยทางการเงิน การธนาคาร และการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย

1.2 งานทำคู่มือช่วยค้น บัญชีเรื่องที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อที่เกี่ยวกับงานของธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถนำไปใช้ในการกำหนดหัวข้อเรื่องจดหมายเหตุเพิ่มเติมจากที่ใช้อยู่ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงจดหมายเหตุให้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น

2. ต่อคณะทำงานประเมินคุณค่าและกำหนดอายุการเก็บเอกสารของธนาคาร ดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรจดหมายเหตุที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่คณะทำงานฯ ในด้านการปรับปรุงนโยบายการเก็บรักษาจดหมายเหตุ ซึ่งคณะทำงานฯ มีนโยบายการเก็บรักษาจดหมายเหตุ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในด้านการบริหาร การเงิน กฎหมาย ประวัติศาสตร์ และทางการวิจัย และควรมุ่งให้ความสนใจรวบรวมจดหมายเหตุในเรื่องที่มีจำนวนน้อย แต่มีความน่าสนใจ เช่น เรื่องสถาบันการเงินประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้เพราะผลจากการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับสถาบันการเงินจะมีเรื่องธนาคารพาณิชย์มาก ในขณะที่มีเรื่องสถาบันการเงินอื่น ๆ มีจำนวนน้อยกว่ามาก

นอกจากนี้การที่รายละเอียดของงานธนาคารทุกด้านซึ่งปรากฏอยู่ในบัญชีเรื่องที่ผู้วิจัยรวบรวมขึ้น สามารถเป็นแนวทางในการรวบรวมจดหมายเหตุจากส่วนงานที่รับผิดชอบงานแต่ละงานได้

แนวทางการวิจัยในอนาคต

ควรมีการวิจัยเรื่องการใช้ทรัพยากรจดหมายเหตุของหอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งวิเคราะห์ให้เห็นว่ามีความสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไร